

BUDAPEST huszonhét évvel ezelőtt már-már utópista alapokon építette fel önkormányzati rendszerét. Az akkori törvényalkotók abból indultak ki, hogy a közszolgáltatásokról és a helyi élet szabályairól az állampolgárokhoz igen közel kell dönteni. Így alakult ki a kerületeknek rendkívül nagy önállóságot biztosító rendszer, amelyben a lakosok maguk választhatják meg azokat a helyi döntéshozókat, akiktől ügyeik leggondosabb, legkörülményesebb vitelét várták.

Akkor, a rendszerváltás hajnalán, a már megtapasztalt rosszal való radikális leszámolás és a még ismeretlen jó felé tartó derűs menetelés idején természetesen még senki sem sejtette, hogy ezek az önkormányzatok – miként elődeik, az ugyancsak nemes elvek alapján létrejött tanácsok is – a lehető leghamarabb a pártpolitika zsebszínházaiává válnak. Kicsiben parlamentet játszott mindahány, és igen hamar eljutottunk oda, hogy még a jobbik esetnek minősült, ha a frakciók és a közvetlenül választott tisztségviselők hatalmi harcává silányult az önkormányzatiság; ennél is jellemzőbb volt azonban, hogy a pártklientúra eltartására és a pártfinanszírozásra kezdték használni a kétségkívül jelentős vagyonnal és intézményi struktúrával bíró kerületeket.

Hogy bele kell-e ebbe nyugodni, és el kell-e ismerni, hogy társadalmunk éretlen a demokrácia gyakorlati alkalmazására, annak megválaszolása messzire vezetne. Egy dolog azonban megfontolandó: amikor a jelenlegi kormánypárt arra hivatkozva, hogy a Fővárosi Közgyűlés csak egy „pénznyelő” szervezet, és a kerületeket éppen úgy tudják képviselni benne a polgármestereik, mint a korábban közvetlenül megválasztott képviselők, egy a fenti demokratikus alapelveket megtagadó rendszert hozott létre. És most már négy év tapasztalatai alapján állíthatjuk, hogy ez a szisztéma – habár talán valóban olcsóbb – semmivel sem jobb az előzőnél. Egy dologra alkalmas mindösszesen: hogy Budapest védtelenül álljon az országos politika hullámverésében, hogy zömmel olyan emberek döntsenek az anyagi jólétéről, beruházásai sorsáról, intézményei működéséről, akiknek sorsa, érvényesülése közvetlenül egyik vagy másik párt kezében van.

Ma már, huszonhét évvel a szépséges elvek írásba foglalása után, a polgár szinte fönn sem akad azon, hogy választott vezetői olykor a legnyilvánvalóbb módon valami más hatalmat szolgálnak az ő érdeke helyett. Iskolapéldája ennek, ami a bulinegyednek csúfolt egykori pesti zsidónegyedben, a Belső-Erzébetvárosban történik. A Hunvald-ügy – azaz az önkormányzati ingatlanvagyon máig tisztázatlan háttérű el-sinkófálása – melléktermékeként létrejött romkocsmá-szubkultúrából néhány esztendő alatt egy kifejelett vigalmi negyed nőtt ki ebben a városrészben, amire mint a guáno rétegződött rá a szürkegazdaság megannyi ága. Bizonytalan forrásból származó alkoholt mérnek ki sok helyütt számla nélkül, az olcsó szesztől minél gyorsabban és alaposabban berúgni óhajtókat csak interneten elérhető cégek hajtják kocsmáról kocsmára, majd a féllégális szállásokra, s bár fél tucat őrző-védő vállalkozás él a felvigyázásra áldozott közpénzből, az éjszakák elviselhetetlenül zajosak.

A rendszerváltáskori célok ismeretében a polgár erősen meglepődik, amikor azt tapasztalja: választott vezetői nem hogy megakadályozni igyekeznének lakókörnyezete leromlását, pihenése ellehetetlenülését, ellenkezőleg: mindent maguk generálták. Bármiféle társadalmi vita nélkül rendeletet hoztak ugyanis, miszerint választóik lakóhelyén mindent szabad. S amikor a polgár erre rájön, és kérdezne az ügyben, még jobban meglepi, hogy sok száz aláírással ellátott indítvány ide vagy oda, a polgármester hónapokon át elutasítja a közmeghallgatást óhajtókat, és bármit is cselekedni csak akkor mutat hajlandóságot, amikor a botrány már az égig ér. A meglepetés közben remegő dühhé válik, mikor már mindenhol a vendéglátósok tromfja visszhangzik: akinek nem tetszik, költözzön el.

Ami a Belső-Erzébetvárosban ezekben a hónapokban zajlik, hirtelen reflektorfényt vetített az önmaga ellentétébe fordult önkormányzatiságra. A választott helyi vezetők, akik a jövedékből, járulékokból és adókból élő állam, rosszabb esetben a vendéglátás hasznából ilyen- vagy olyanformán részesülő pártjuk, legrosszabb esetben saját maguk hasznát előbbre valónak érzik, mint a helyben lakó polgárok üdvét, igen rossz úton járnak. A demokrácia tökéletes félreértéséről tesznek tanúbizonyságot akkor is, amikor azt hiszik: joguk van nem válaszolni a kérdésekre, a végtelenségig kiovárni a párbeszéddel. Nem mennénk olyan messze, mint az egyszeri nyolcadik kerületi lakos, amikor az Auróra közösségi hely ügyében egy videó tanúsága szerint így szólt alpolgármesteréhez: „Ne húzza itt nekem a száját, mert maga az én alkalmazottam!”, de megvalljuk, látva a dolgok alakulását, kezd kedvünkre való lenni a viszonyrendszer ilyen leegyszerűsített definiálása.

Éppen ezért azt ajánlanánk minden fővárosi polgárnak, hogy ha nem tetszik neki, amit maga körül lát, nyissa ki a száját. Veszíteni nincs mit, legfeljebb nyerhet ezzel

BUDAPEST

BUDAPEST

a városlakók folyóirata

Pro Cultura Urbis dj 2007

XL. évfolyam, 9. szám
megjelenik minden hónap 15-én

Alapítva: 1945

I–III. évfolyam: 1945–1947

szerkesztő:

Némethy Károly, Lestyán Sándor

IV–XXVI. évfolyam, 1966–1988

szerkesztő:

Mesterházi Lajos, Fekete Gyula,
Vargha Balázs, Jávor Ottó, Szabó János

Főszerkesztő:

Buza Péter

Olvasószerkesztő:

Saly Noémi

Szerkesztőbizottság:

**Angelus Róbert, Buza Péter,
Csontó Sándor, Hidvégi Violetta,
Kirschner Péter, N. Kósa Judit (publicisztika),
Saly Noémi, Sándor P. Tibor (archív fotó),
Sebestyén László (fotó),
Török András (Simplicissimus Budapestje)**

Facebook oldalunk szerkesztője:

Vadász Ágnes

A szerkesztés műhelye

a Nagy Budapest Törzsasztal

A szerkesztőség levelezési címe:

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

E-mail: budapestfolyoirat@summa-artium.hu

Honlap: www.budapestfolyoirat.hu

Kiadja

Summa Artium Nonprofit Kft.

Felelős kiadó: Török András

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

Telefon: 318-3938, fax: 318-3938

Lapigazgató

Szűcs Andrea

A BUDAPEST partnere

a Városháza Kiadó

Kiadóvezető: Csomós Miklós

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

1088 Budapest, Szabó Ervin tér 1.

Telefon: 411-5000

Terjesztés:

Magyar Posta

Reklamáció: 318-3938

A folyóirat megjelenését az NKA támogatja

Tördelés:

Görög Gábor

Nyomdai munka:

Pharma Press Kft.

1037 Budapest, Vörösvári út 119-121.

telefon: 577-6300, fax: 323-0103

ISSN: 1785-590x

Nyilvántartási szám: 2.2.4/237/2004

A borítón:

Csillaghullás

(4. oldal)

A hátsó borítón:

Életmű a toronyszobában

(10. oldal)